

Troels Bak Stensgaards prædiken påskedag

Taler

Troels Bak Stensgaard
Sognepræst

Dato

12. april 2020

Sted

Vestervang Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 28, vers 1-8

1 To kvinder går ud til en grav tidligt om morgenen for at se til den. De havde som utallige sørgende før og efter brug for at være på det sted, hvor deres ven og mester var stedt til hvile. Der havde de i det mindste en slags holdepunkt for deres sorg og deres minder.

5

Måske de tog derud for på mellemøstlig maner at græde deres sorg og fortvivlelse ud. Måske de var i chok eller fulde af angst over Jesu grufulde henrettelse langfredag eller vrede over det begåede justitsmord mod ham. Måske de var bitre og skuffede over de mandlige disciples svigt skærtorsdag. Måske de allerede havde sundet sig lidt oven på alle disse voldsomme begivenheder, siden de havde overskud til at gå derud. Måske de et eller andet sted indeni havde begyndt en sorgproces, der måske engang ville have forandret deres smerte til resignation eller til et afklaret vemod over livets foranderlighed og verdens uretfærdighed og kærlighedens pris.

15

Nej, vi ved ikke hvad de to kvinder følte, og det er så forskelligt, hvad vi selv føler ved et dødsfald. Men med den amerikanske teolog Thomas G. Longs ord er det afgørende dette, at:

20

"Et eller andet sted på vej ud mod begravelsespladsen forlod de imidlertid en verden og drog ind i en anden. De vidste end ikke, at de havde krydset grænsen, da de forlod den gamle verden, hvor håbet altid er i fare for at slukkes, og hvor magt er ret, og hvor chancen for fred er lille, og hvor den rige bliver rigere, og de svage altid før eller siden lider under en eller anden Pontius Pilatus, og hvor mennesker udtænker morderiske planer, og de døde forbliver døde. De gik ind i opstandelsens og livets forbløffende og betagende verden. Jesus af Nazaret, som fredag eftermiddag havde været stendød, var den morgen ikke i sin grav, og

25

siden har der været vendt op og ned på – deres og vores – verden."

30

Det er hvad påskebudskabet handler om! At krydse en grænse til en helt anderledes verden! Alt hvad der ellers fortælles i påskeevangeliet om jordskælvet og Herrens frygtindgydende engel og den store sten, som blev rullet fra graven, er blot detaljer, som skal udtrykke, at Gud selv er på færd og vender op og ned
35 på den velkendte verden. De stakkels soldater havde tilsyneladende fået en loppetjans med at passe på en død i en grav, men det viste sig at være verdens mest uheldige militære opgave. De der skulle passe på den døde, "blev som døde", og den døde blev levende.

40

Med Jesu opstandelse blev der vendt op og ned på alting, hvilket kan være frydefuldt, men også angstprovokerende. "Men englen sagde til kvinderne: Frygt ikke!". Vær ikke bange! Ligegyldigt hvad der sker. Tro på at det altid er muligt at blive tilgivet og forsonet og begynde forfra. Tro på at det alligevel ender godt, selv når det ser fuldstændigt sort ud. Det var det budskab, som
45 kvinderne løb hen med til disciplene med.

Kvinderne skulle også fortælle disciplene, at de skulle drage hjem til Galilæa, hvor de kom fra. Der skulle de "se ham" igen. At se ham er at indse, hvad den opstandne Kristus vil med mig og mit liv. Men det forudsætter, at vi ikke flygter
50 ind i en smuk religiøs drømmeverden, men er forpligtet på vores velkendte liv i Galilæa eller Helsingør eller hvor vi nu hører hjemme.

Sådan står vi ifølge påskeevangeliet mellem de to verdener, som Thomas G. Long taler om i citatet. Vi er krydset over grænsen til opstandelsens og livets
55 verden, men vi er også forsat i den gamle verden.

Hvad det betød, vidner de kristnes reaktioner på de to store pandemier i den antikke verden, som med omtrent hundrede års mellemrum brød ud i hhv. år 165 og år 251 efter Kristi fødsel, og som vi måske kan lære noget af her under
60 corona-pandemien.

Da den 2. pandemi var på sit højeste – omkring år 260 - skrev biskop Dionysius af Alexandria et påskebrev. Han beskriver situationens alvor. Der er ikke et hus i storbyen Alexandria, hvor der ikke var dødsfald, og gid det kun var et enkelt,
65 klager han. Ifølge en anden samtidig beretning var der tilsvarende på denne ukendte sygdoms højdepunkt alene i Rom 5000 døde om dagen. Vogne kørte i

karavaner hver dag de døde ud af byerne i Italien.

- 70 Dionysius beskriver de kristne i Alexandrias heroiske kamp mod sygdommen med ordene:

"De fleste af vore brødre skånede i deres overvældende kærlighed og hengivenhed over for brødrene ikke sig selv, og de holdt fast ved hinanden, 75 besøgte de syge uden at være forsigtige, tjente dem utrætteligt, og plejede dem i Kristus. De forlod med stor glæde dette liv sammen med dem, idet de blev smittet af andres lidelse, påførte sig selv sygdommen fra de andre, og tog villigt deres smerter på sig. Og mange, som havde plejet de andre, døde selv. De flyttede deres død over på sig selv . . . På den måde gik de bedste af vore brødre 80 ud af livet, nogle presbytere og diakoner og nogle fra folket, og de blev højt æret, så at en sådan død fremkaldt af deres store fromhed og stærke tro, ikke syntes at stå tilbage for martyrdøden."

- Til gengæld beskriver Dionysius sine hedenske byfolks reaktion under den 85 grufulde epidemi sådan her:

"Med hedningerne var det lige omvendt. Dem, som var ved at blive syge, jog de væk, og de flygtede fra deres kæreste; de smed dem halvdøde på vejene og lod dem ligge ubegravet som modbydeligt affald, da de søgte at undgå at blive 90 udleveret til og få del i døden, men det var ikke let for dem at slippe fri for den, uanset hvad de fandt på."

- Ja, det lyder som et temmelig farvet kristent partsindlæg, men folk i Alexandria har vel nok vidst, hvis deres biskop smurte for tykt på. Og ifølge den 95 amerikanske sociolog og historiker Rodney Stark underbygges billedet af andre samtidige kilder. De hedenske præster og filosoffer kunne simpelthen ikke give anden forklaring eller mening til disse rædselsfulde sygdomsangreb, end at det skyldtes skæbnen, som ingen kan udgrunde. Det var fuldstændigt uforklarligt og meningsløst. Derfor spredte apatien og kynismen sig i den hedenske befolkning 100 under de store epidemiers ødeæggende kaos. De fattige, syge og svage blev selv af de hedenske læger overladt til sig selv, mens de velhavende og raske flygtede ud til deres isolerede landsteder.

- Hvorfor var de kristne anderledes? Tja, det ligger dybt i den kristne forkyndelse, 105 at Gud elsker verden, og at kun den, som elsker sin næste, kan elske Gud. De

kristne så derfor sygdommen som en prøve for deres tro, selv om det for os i dag er en fremmed tanke.

110 Og Jesus havde selv havde skabt præcedens, da han var sammen med spedalske og andre syge, og da han talte om at elske sin næste som sig selv og elske selv sine fjender.

115 Men ikke mindst var der påskedag sat et håb ind i verden om, at døden ikke var en almægtig og uovervindelig fjende, og at det i sidste ende ville ende godt. Hvilket også rummede en stor trøst for den enkelte: Hvis man ikke overlevede, så ville man ifølge den kristne tro gense sine nærmeste i den kommende verden.

120 Det betyder selvfølgelig ikke, at vi alle sammen skal løbe ud og røre ved corona-patienter eller ignorere sundhedsmyndighedernes retningslinjer under vores nuværende pandemi. Vi har en viden om bakterier og virusser, som man ikke havde i antikken, og vi har mulighed for at overlade de syge til et moderne professionelt sygehusvæsen, som man ikke havde dengang.

125 Men vi kan godt lære af de gamles erfaringer om vigtigheden og nytten af at havde stærke åndelige værdier en krisetid. De to store epidemier i Romerriget med hundrede års mellemrum, hvor der måske døde en fjerdel eller mere af befolkningen hver gang, regnes af historikere i dag som en af grundene til det tusind år gamle romerske verdensriges nedgang og undergang. Naturens
130 mindste soldater var stærkere end de romerske legioner og gjorde mere skade på samfundsmoralen end de romerske kejsers dekadence og evige magtkampe! Ifølge Rodney Stark var det imidlertid også en væsentlig baggrund for kristendommens sejr over den mægtige romerske kultur med dens ældgamle sociale og religiøse institutioner, at det lille kristne mindretal så en mening med
135 livet, og fandt trøst og håb, når tilværelsen forekom andre meningsløst eller som 'dødens pølse'. De kristne tog vare på deres syge under de store epidemier, men passede også på deres syge hedenske naboer, hvis familier var flygtet, og det i en grad, så selv de hedenske forfattere bemærkede det. Det gav de kristne respekt og tilhængere, men også en langt større overlevelseshastighed end hedningene. Fordi selv
140 en i vores øjne primitiv sygepleje med mad, væske og varme øger overlevelseshastigheden betragteligt ved virussygdomme som mæslinger, influenza eller datidens former for COVID 19.

Kort sagt: Det er vigtigt, hvad vi tror på, og ikke mindst i den øjeblikkelige

situation.

Glædelig påske! Kristus er opstanden og Guds rige er midt iblandt os!¹

- 150 1. Kilder til prædikenen
- Thomas G. Long: Matthew (1997)
 - Rodney Stark: The Rise of Christianity. How the Obscure, Marginal Jesus Movement Became the Dominant Religious Force in the Western World in a Few Centuries. 1996.
 - 155 – Euseb: Kirkehistorien & Om dem, der led martyrdøden i Palæstina. Oversættelser og indledninger ved Jørgen Ledet Christiansen og Helge Kjær Nielsen. 2011.

Kilde

Manuskript taget fra www.vestervangkirke.dk med tilladelse fra taler.

160 **Kildetype**

Dokumentation på online medie

Tags

Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Påskedag

URI

165 <https://www.dansketaler.dk/tale/troels-bak-stensgaards-praediken-paskedag-2020>

170

175

180